

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ

Анотація. У статті теоретично обґрунтовано значимість впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітню систему України та формування єдиного інформаційно-освітнього простору; доведено, що застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі з англійської мови є ефективним засобом підвищення якості навчання студентів, оскільки вони дозволяють зробити заняття більш цікавим і динамічним.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, навчально-виховний процес, англійська мова, ефективний засіб, якість навчання. **Annotation.** The article theoretically corroborates the importance of the information and communication technologies implementation into the educational system of Ukraine and the formation of a single information-educational environment; the application of information and communication technologies into the educational process of English is proved to be an effective means of improving the quality of teaching students as they can make lessons more interesting and dynamic.

Key words: information and communication technologies, educational process, English language, effective means, quality of teaching.

Сучасний період розвитку суспільства характеризується великим впливом на нього комп'ютерних технологій, що проникають в усі сфери людської діяльності. Людина, яка вміло й ефективно володіє інформаційними технологіями, має новий стиль мислення. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітню систему України та формування єдиного інформаційно-освітнього простору – одні з пріоритетних напрямів сучасної державної політики [4, с. 171].

Застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у навчально-виховному процесі з англійської мови дає змогу формувати необхідні ключові та предметні компетентності, навички практичного застосування набутих знань, створює умови для ефективної взаємодії педагогів зі студентами та батьками, розвиває творчі здібності студентів, що є необхідною умовою подальшої максимальної реалізації особистості в сучасному житті [5, с. 37].

Аналіз та дослідження сучасної вітчизняної та зарубіжної науково-методичної літератури засвідчує, що педагогічним і

методичним аспектам застосування ІКТ у навчально-виховному процесі достатньо ґрунтовно і широко висвітлено в наукових працях Л. Білоусової, П. Гальперіна, Б. Гершунського, М. Жалдака, Ю. Машбиць, В. Монахова, С. Ракова, Н. Тализіної, Н. Морзе, Ю. Рамського, О. Співаковського та інших. Проблеми використання інформаційних технологій у навчанні іноземних мов учнів та студентів розглянуто у працях Є. Азімова, С. Канатової, М. Кларіна, О. Крюкової, Л. Морської, Е. Носенко, Є. Полат, Г. Селевко, П. Сердюкова та інших.

Незважаючи на те, що вченими проведено багато досліджень з проблеми використання ІКТ у навчально-виховному процесі, вона і досі залишається відкритою для вивчення. Це зумовлює **актуальність** дослідження.

Метою статті є теоретично обґрунтувати значимість впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітню систему України та формування єдиного інформаційно-освітнього простору, довести, що застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі з англійської мови є ефективним засобом підвищення якості навчання студентів, оскільки вони дозволяють зробити заняття більш цікавим і динамічним.

Інформаційно-комунікаційні технології – це програмно-апаратні засоби й пристрої, що функціонують на базі комп'ютерної техніки, а також сучасних засобів і систем інформаційного обміну, забезпечуючи операції щодо пошуку, збирання, накопичення, зберігання, опрацювання, подання, передавання інформації [6, с. 3].

Застосування ІКТ у навчально-виховному процесі має чисельні та значні переваги, основні з яких такі: здійснюється диференціація навчального процесу; розширюється контроль за навчальною діяльністю студентів і забезпечується на цій основі зворотний зв'язок; створюються умови для підвищення рівня зацікавленості студентів у навчальній діяльності завдяки внесенню елементів новизни. Таким чином, нам видається, що системне застосування ІКТ у педагогічній діяльності, зокрема викладача англійської мови, сприяє підвищенню якості освіти студентів.

Варто зазначити, що застосування ІКТ на заняттях англійської мови передбачає використання певних наукових, педагогічних прийомів, методів і засобів, що надають викладачеві змогу організувати цілеспрямовану і творчу роботу студентів, допомагають зробити навчання цікавим, змістовним і результативним [5, с. 38].

Безперечно, застосування ІКТ у педагогічній діяльності вимагає від викладача оволодіння ним новими компетенціями. Але набуті знання оптимізують його роботу: приміром, робота з навчальною документацією – поурочними планами, навчальними програмами, календарно-тематичним плануванням – з використанням електронних носіїв інформації значно заощаджує час викладача, вивільняє його для пошуку нових форм роботи зі студентами [2, с. 116].

На початковому етапі навчання перед студентами стоїть завдання опанувати певний обсяг англомовного лексичного, граматичного та

мовленнєвого матеріалу згідно з навчальною програмою. Для успішної реалізації означеного завдання викладачеві необхідно враховувати вікові особливості студентів. Викладач, використовуючи Інтернет-ресурси, може створити галерею яскравих ілюстрацій, дидактичних матеріалів, зображувальних посібників з певної теми [6, с. 6]. Залежно від матеріалу, що вивчається, ІКТ допомагають перетворити заняття англійської мови, або його частину, на захоплюючу гру. Це підвищує інтерес у тих, хто навчається, до навчального матеріалу, знімає напругу та нервозність у студентів, які надто критично оцінюють свої успіхи у вивченні англійської мови [5, с. 38].

Проте, застосовуючи ІКТ на заняття, викладачеві варто пильнувати, щоб студенти, захоплені яскравістю подачі матеріалу, не забули про завдання, що стоять перед ними. Важливо також пам'ятати, що ІКТ не можуть замінити викладача на занятті, адже тільки викладач може правильно організувати навчальний процес, керувати ним під час заняття. Ніщо не здатне замінити, на наш погляд, радість живого спілкування викладача та студентів [1, с. 50].

На заняттях англійської мови за допомогою комп'ютера, мобільних гаджетів, смартфонів, планшетів можливо вирішувати цілу низку дидактичних задач, а саме:

- формувати навички і уміння читання, використовуючи безпосередньо матеріали інтернет-мережі різного рівня складності;
- вдосконалювати уміння аудіювання на основі автентичних звукових текстів, пісень, кіно-епізодів;
- вдосконалювати уміння писемного мовлення, поповнювати свій словарний запас (як активний, так і пасивний) лексикою сучасної іноземної мови, яка відображує певний етап розвитку культури народу, соціальний і політичний устрій суспільства;
- збагачувати студентів культурологічними знаннями, які включають в себе мовленнєвий етикет, особливості поведінки різних народів в умовах спілкування, особливостей культури та традицій країни, мова якої вивчається;
- вдосконалювати знання з граматики за допомогою виконання тестів у режимі online;
- формувати стійку мотивацію пізнавальної діяльності студентів на заняттях;
- формувати навички глобального мислення;
- прививати потребу у використанні англійської мови з метою справжнього спілкування [7].

Серед комп'ютерних курсів і програм з англійської мови найбільше поширення одержали «10000 Words», «Triple play plus in English», «English on holidays», «English Gold», «Hello, America!», «English for communication», «Професор Хігінс. Англійська без акценту», «Англійська. Базовий курс», «Англійська. Шлях до досконалості», «English Course», «English Platinum», «Oxford Platinum», «In&Around London», «Bridge to English», «Focus on Grammar» тощо. Практично до будь-якої теми можна підібрати матеріал

однієї з вище згаданих програм та застосувати його на занятті як допоміжний засіб навчання [5, с. 39].

Наприклад, програма «10000 Words» призначена для швидкого розширення словникового запасу студента та засвоєння ним лексики англійської мови; навчальна програма «Професор Хігінс. Англійська без акценту» може надати велику допомогу в проведенні фонетичних зарядок; «Англійська. Базовий курс» містить близько 60 досить змістовних і цікавих текстів на різні теми по історії, культури й побуту Великобританії й США; програма «Focus on Grammar» призначена для вдосконалення граматичних навичок; програма «In&Around London» містить цікавий матеріал, тексти й ілюстрації, а також тестові завдання по країнознавству [5, с. 39].

Принагідним буде додати, що ефективність застосування ІКТ на заняттях англійської мови залежить від їх відповідності певним вимогам. Вони повинні:

- бути цікавими і доступними для студентів, викликати у них позитивні емоції;
- розширювати уяву та фантазію студентів;
- формувати алгоритмічне, логічне мислення студентів;
- розвивати творчі здібності;
- відповідати віковим особливостям [4, с. 172].

Висновки. Враховуючи вище викладене, можна стверджувати, що застосування ІКТ на заняттях англійської мови у коледжі сприяє підвищенню якості навчання, формуванню необхідних ключових і предметних компетентностей, зокрема іншомовної комунікативної компетентності, навичок практичного застосування набутих знань; створює умови для ефективної взаємодії викладача зі студентами та батьками. Викладач перестає бути основним джерелом інформації, він виступає у ролі «диспетчера», який керує роботою студентів у самостійному оволодінні знаннями. Правильно організована робота з використанням ІКТ сприяє росту пізнавальних та комунікативних інтересів, що в свою чергу веде до активізації та розширення можливостей самостійної роботи студентів щодо оволодіння англійською мовою.

Перспективи подальших розвідок вбачаємо в дослідженні інших технологій навчання, що сприяють формуванню іншомовної комунікативної компетентності студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білоконна Н. І., Білоконний С. П. До проблеми використання інформаційних технологій у навчальному процесі. II Славянские педагогические чтения: Тез. докл. Междунар. конф., Тирасполь, 2003. С. 49–53.
2. Бученко І. В. Комп'ютеризація навчання – свідчення професійної майстерності педагога. Інститут післядипломної педагогічної освіти. К., 2007. 150 с.

3. Державний стандарт початкової загальної освіти. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462.
4. Маркус Н. В. Особливості застосування інформаційних технологій як засобу гуманізації навчання молодших школярів. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. Рівне, 2002. Вип. 23. С. 171–173.
5. Коваленко Ю. А. Використання інформаційних технологій у навчанні іноземних мов. Іноземні мови. 2009. №4. С. 37–41.
6. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібн. За ред. О. І. Пометун. К.: А.С.К., 2004. 192 с.
7. Стрикун О. С. Навчання іноземній мові шляхом використання мультимедійних технологій [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.rusnauka.com/14.NTP_2007/Pedagogica/21872.doc.htm
8. Konovalenko T.V., Yivzhenko Y.V., Demianenko N.B., Romanyshyn I.M. Yemelyanova Y.S. The possibilities of using distance learning in the professional training of a future foreign language teacher. *Linguistics and Culture Review* 5 (S2), P.817-830